

ย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง

เรื่องเสร็จที่ สรพ. ๑๒๕/๒๕๕๖

สำนวนเลขที่ ๖๖/๑๙๒/๒๕๕๕ (มีมติครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๖ วันศุกร์ที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๖)

ประเภทสำนวน ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ

เรื่อง ส่วนราชการไม่ดำเนินการบังคับคดีลูกหนี้ตามคำพิพากษายกในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

สรุปข้อเท็จจริง นาง ช. และนาง น. นำหลักทรัพย์เป็นโฉนดที่ดินมายื่นประกันตัวผู้ต้องหา คดีลักลอบนำสินค้าหลบหนีศุลกากร ต่อมาผิดสัญญาประกัน ทางราชการจึงฟ้องนายประกัน เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๓๖ ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาคดีถึงที่สุดปรับนาง ช. และ นาง น. ลูกหนี้ตาม คำพิพากษาเป็นเงินจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการไม่ดำเนินการบังคับคดี ยึดทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันดังกล่าวขายทอดตลาดเพื่อนำเงินชำระหนี้ตามคำพิพากษายกในกำหนด ระยะเวลาบังคับคดี เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย คิดเป็นเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ของนาย ส. นาย พ. (เสียชีวิตแล้ว) นาย ป. และนาย ธ. มิได้เป็นความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการ

คำวินิจฉัยสั่งการของผู้แต่งตั้ง เห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

ประเด็นที่พิจารณา มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการหรือไม่ จำนวนเท่าใด

กฎหมายที่พิจารณา พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง ตามสำนวนการสอบสวน ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๒๑ นาง ช. และนาง น. ได้นำหลักทรัพย์เป็นโฉนดที่ดินมายื่นประกันตัวผู้ต้องหา คดีลักลอบนำสินค้าหลบหนีศุลกากร ต่อมาผิดสัญญาประกัน ส่วนราชการจึงฟ้องนายประกันทั้งสอง เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๓๖ ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาถึงที่สุด ให้ปรับนาง ช. จำนวน ๖๐๐,๐๐๐ บาท และ นาง น. จำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๖ ศาลแพ่ง ออกหมายบังคับคดี ส่วนราชการได้มีบันทึกข้อความ ที่ xxxx.xx/xxx ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๓๗ สั่งการให้ ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงาน สั่งให้หัวหน้ากองผู้ได้บังคับบัญชา สืบหาหลักทรัพย์ของนาง ช. และนาง น. และ ลงนามในหนังสือมอบอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้แทนซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบไปนำเจ้าพนักงาน กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม ไปดำเนินการยึดทรัพย์ของนาง ช. และนาง น. ขายทอดตลาดชำระหนี้ตามคำพิพากษา และ รายงานผลการดำเนินการให้ทางราชการทราบ ซึ่งนาย ป. หัวหน้ากอง ในขณะนั้นได้สั่งการให้นาย ส. เจ้าหน้าที่ ผู้ได้บังคับบัญชา ไปดำเนินการจากการสืบหาหลักทรัพย์พบโฉนดที่ดินของนาง ช. ได้แก่ โฉนดเลขที่ xxx๔ และ โฉนดเลขที่ xxx๖ ส่วนนาง น. โฉนดเลขที่ xxx๗และโฉนดเลขที่ xxx๘ จึงได้ส่งเรื่องให้กรมบังคับคดี ระหว่างการยึดทรัพย์ดังกล่าวเพื่อขายทอดตลาด เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ นาย บ. ทายาทของนาง น. ได้ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งขอชำระค่าปรับจำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท แทนนาง น. (นาง น. เสียชีวิตเมื่อปี ๒๕๓๔) โดยออกเช็คจำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท เพื่อชำระหนี้บางส่วนก่อน หลังจากนั้นกรมบังคับคดีได้แจ้งให้ผู้บัญชา ของหน่วยงาน ไปตรวจรับรองบัญชีแสดงรายการรับและจ่ายเงินจำนวน ๒๘,๘๐๗ บาท โดยนาย ต. มอบฉันทะ ให้นาย ว. เป็นผู้ไปรับเงินจากกรมบังคับคดีเมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ หลังจากนั้นนาย ป. และนาย ส. ย้ายไปดำรงตำแหน่งอื่นไม่ปรากฏว่า มีการดำเนินการนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการยึดที่ดิน

หลักประกันดังกล่าวขายทอดตลาดเพื่อนำเงินชำระหนี้ตามคำพิพากษา จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ทายาทของนาง ช. ยื่นคำร้องขอคืนและเพิกถอนการอายัดโฉนดที่ดินเลขที่ xxx๙ ส่วนราชการจึงทราบว่ายังไม่ได้มีการบังคับคดีกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าว เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายเป็นเงินจำนวน ๙๗๑,๑๙๓ บาท (๑,๐๐๐,๐๐๐ - ๒๘,๘๐๗) โดยพิจารณาการกระทำและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

๑. นาย ธ. เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งหัวหน้ากอง (ปฏิบัติหน้าที่ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๓๘ - ๑๖ เมษายน ๒๕๔๑) ต่อจากนาย ป. มีหน้าที่ตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาของหน่วยงาน ซึ่งส่วนราชการได้สั่งการให้หน่วยงานดำเนินการให้สืบหาหลักทรัพย์ ยึดทรัพย์เพื่อบังคับคดีของนาง ช. และนาง น. ลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ คดีหมายเลขแดงที่ ๓๐๓/๒๕๓๖ ต่อจากนาย ป. ตามบันทึกการส่งมอบและรับมอบหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้ากอง ให้นาย ธ. ซึ่งนาย ธ. จะต้องดำเนินการสืบหาหลักทรัพย์และบังคับลูกหนี้ตามคำพิพากษาทั้งสองรายให้แล้วเสร็จก่อนพ้นระยะเวลาบังคับคดี แม้นาย ธ. ให้ถ้อยคำยืนยันว่า ในการส่งมอบหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้ากอง เป็นการจัดทำตามแบบที่กำหนดไว้เท่านั้น ในส่วนสำนวนการสอบสวนหรือเอกสารต่างๆ ยังคงอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษาอยู่ก่อนแล้ว โดยยังคงให้มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลต่อไปนั้น แต่การที่นาย ธ. มาดำรงตำแหน่งหัวหน้ากอง ย่อมต้องมีหน้าที่เกี่ยวกับการบังคับคดีของนาง ช. และนาง น. ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทั้งสอง ต่อจากนาย ป. โดยลงนามในหนังสือมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ไปดำเนินการยึดทรัพย์ดังกล่าวและมีหน้าที่ควบคุม ติดตามดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จด้วย ดังนั้น ข้ออ้างดังกล่าวจึงฟังไม่ขึ้น

และนาย ธ. ยังให้ถ้อยคำที่ว่า นาย ธ. จำได้ว่า การบังคับคดีนาง ช. และนาง น. ลูกหนี้ตามคำพิพากษาอยู่ในความรับผิดชอบของ นาย พ. อยู่ก่อนแล้ว โดยทั้งสำนวนการสอบสวนและเรื่องต่างๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนทั้งก่อนและขณะที่นาย ธ. ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองนั้น ได้กำชับกดดัน เร่งให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ สำหรับเรื่องดังกล่าว นาย ธ. จำได้ว่าการสอบถามความคืบหน้าแล้ว นาย ธ. ทราบว่าได้มีการตรวจสอบสืบหาหลักทรัพย์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว และได้มีการแจ้งเรื่องไปยังกรมบังคับคดีแล้ว แต่ข้อเท็จจริงตามสำนวนการสอบสวนไม่ปรากฏหลักฐานที่นาย ธ. มอบอำนาจเป็นหนังสือให้นาย พ. ไปนำเจ้าพนักงานกรมบังคับคดีไปดำเนินการยึดทรัพย์จำเลยและขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ตามคำพิพากษาต่อไป ประกอบกับข้อมูลที่นาย ธ. ทราบว่ามีการสืบหาหลักทรัพย์และส่งให้กรมบังคับคดีแล้วนั้น เป็นการดำเนินการของนาย ป. ก่อนที่จะมีการส่งมอบให้นาย ธ. ทั้งสิ้น ดังนั้น คำกล่าวอ้างของนาย ธ. จึงฟังไม่ขึ้น

นอกจากนี้นาย ธ. กล่าวอ้างว่า เมื่อประมาณเดือน เมษายน ๒๕๔๐ นาย ธ. ได้ไปดำรงตำแหน่งอื่น จึงส่งมอบงานต่อให้ นาย ช. มาดำรงตำแหน่งแทน แต่นาย ธ. ไม่แน่ใจว่าบันทึกการส่งมอบดังกล่าวอยู่ที่ใด ประกอบกับนาย ช. ให้การว่าไม่ได้รับมอบคดีรายนาง ช. และนาง น. ซึ่งตามสำนวนการสอบสวนก็ไม่ปรากฏหลักฐานที่นาย ธ. ส่งมอบงานการดำเนินคดีดังกล่าวให้นาย ช. มีหน้าที่ความรับผิดชอบตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาของหน่วยงาน ในการสืบหาหลักทรัพย์ยึดทรัพย์เพื่อบังคับคดีของนาง ช. และนาง น. จึงยังอยู่ในความรับผิดชอบของนาย ธ. ดังนั้น คำกล่าวอ้างของนาย ธ. จึงฟังไม่ขึ้น

การที่นาย ธ. ไม่ได้ดำเนินการตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาของหน่วยงาน ในการยึดทรัพย์ของนาง ช. และนาง น. เพื่อบังคับคดีและส่งมอบการบังคับคดีดังกล่าวให้แก่ นาย ช. ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองคนต่อไป จนเป็นเหตุให้ทางราชการไม่สามารถบังคับคดีที่ดินดังกล่าวได้ พฤติการณ์ถือได้ว่า นาย ธ. ปล่อยปละเลเลย จนเป็นเหตุให้พ้นระยะเวลาบังคับคดี จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงให้นาย ธ. รับผิดชอบจำนวนความเสียหาย เป็นเงินจำนวน ๙๗๑,๑๙๓ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. นาย พ. (เสียชีวิตวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๓) เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ใต้บังคับบัญชา (ปฏิบัติหน้าที่ในช่วงระหว่างวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๕ - ๑๕ กันยายน ๒๕๓๙) มีหน้าที่ตามคำสั่งของหัวหน้ากองผู้บังคับบัญชา ให้ดำเนินการยึดทรัพย์และบังคับคดีนาง ช. และนาง น. ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทั้งสอง แต่ข้อเท็จจริงตามสำนวนการสอบสวนไม่ปรากฏหลักฐานชี้ชัดว่า นาย พ. ได้รับมอบอำนาจจากนาย ธ. ให้ดำเนินการบังคับคดีนาง ช. และนาง น. แม้ว่านาย ธ. จะให้ถ้อยคำยืนยันว่า นาย ธ. จำได้ว่าคดีดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของนาย พ. อยู่ก่อนแล้ว และนาย ส. จะให้ถ้อยคำที่ว่า นาย พ. เคยติดต่อให้พาไปที่กรมบังคับคดีเพราะนาย พ. ไม่ทราบที่ตั้งของกรมบังคับคดีด้วยก็ตาม ถ้อยคำดังกล่าวเป็นเพียงถ้อยคำกล่าวอ้างของบุคคลทั้งสอง ซึ่งนาย พ. ไม่อาจที่จะมาชี้แจงโต้แย้งได้เนื่องจากเสียชีวิตตั้งแต่วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๓ ดังนั้น การที่นาย ธ. ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือมอบอำนาจให้นาย พ. ตามบันทึกข้อความ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๓๗ กรณีจึงไม่อาจรับฟังได้ว่านาย พ. ได้รับมอบอำนาจจากนาย ธ. ให้ดำเนินคดีดังกล่าว นาย พ. จึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการ

ผู้ย่อ	นางสาวน้ำฝน หนองนา	นิติกร
ผู้ตรวจ	๑. นางสาวเกษณี ตริรัตน์ถวัลย์	หัวหน้าฝ่าย
	๒. นางสาวสุวรรณา อิศรางกูรฯ	ผู้อำนวยการกลุ่มงาน ตพ.๑.

